

Towarzystwo Miłośników Głogowa

ENCYKLOPEDIA

Ziemi Głogowskiej

Zeszyt 3.

Głogów 1993

Komitet redakcyjny:

Janusz Chutkowski, Zenon Hendel

Jerzy Sadowski.

Autorzy haseł zamieszczonych

w zeszycie 3:

Janusz Chutkowski

Jerzy Dymytryszyn

Zenon Hendel

Zbigniew Rybka

ks. Aleksander Walkowiak

Ebook na podstawie oryginalnego wydania broszurowego wykonał:

Albin Tomalak

e-mail: albin.tomalak@neostrada.pl

Archidiakonat

Urząd i jednostka terytorialna dawnej administracji diecezjalnej na czele której stał archidiakon znany od IV wieku. Nazwa archidiakonat na oznaczenie okręgu podległego władzy archidiakona pojawiła się we Francji w XI w., w Polsce w XIII w.. Archidiakoni zyskali największe znaczenie w zakresie jurysdykcji kościelnej. Już w VIII w. mieli uprawnienia wikariusza biskupiego. Najważniejszym ich uprawnieniem było przeprowadzanie wizytacji kościelnych. W celu usprawnienia zarządu diecezji zaczęto we Francji na początku IX w. dzielić rozległe biskupstwa na kilka archidiakonatów. W XII wieku zwyczaj ten dotarł do Polski i Czech. Począwszy od XIII w. następuje powolny upadek znaczenia archidiakonatów.

Pierwszą wzmiankę o archidiakonach w Kościele polskim przekazał w 1108 r. Gall Anonim. W diecezji wrocławskiej przekazy źródłowe informują o istnieniu archidiakonatów: Wrocław – 1200, Głogów – 1228, Opole – 1230, Legnica – 1262. Podział kościelny odpowiadał świeckiemu podziałowi na księstwa. Największym był archidiakonat głogowski. wg dokumentu z 27.X.1399 r. obejmował on archiprezbiterię (dekanały): Głogów, Polkowice, Ścinawa, Góra, Wołów, Kozuchów, Zielona Góra, Krosno, Żagań, Bolesławiec. Archidiakon w głogowskiej kapitule kolegiackiej zajmował wśród prałatów czwar-te miejsce po proboszczu, dziekanie, scholastyku. Wzmiankowany od XIV w. urząd komisarzy biskupich z biegiem stuleci wypierał archidiakonów. Ostatecznym ciosem dla archidiakonatów na Śląsku była sekularyzacja w 1810 r.. Zlikwidowano wtedy archidiakonaty w: Głogowie, Legnicy i Opolu; we Wrocławiu po 1821 r. (1842). W Głogowie pozostała

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

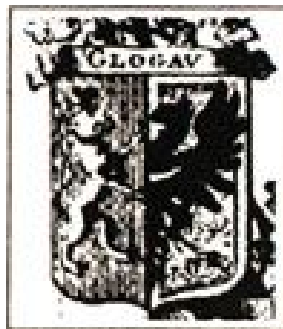
jedynie godność tytularna. Ostatnim był ks. Eugen Kretschmer, zmarły w 1956 r..

Liczba znanych archidiakonów głogowskich została ustalona przez Hellmanna (1938 r.) na 48. Ks. Gerlic odnalazł jeszcze co najmniej 16. Większość z nich byli to ludzie wykształceni, legitymujący się tytułami naukowymi. Urząd archidiakonów głogowskich był przeważnie ukoronowaniem kariery duchownej na tyle atrakcyjny, że jeden z nich Wilhelm Antoni von Pallant zrezygnował z godności biskupa Roermund w rodzinnych Niderlandach. (Jerzy Sadowski)

Literatura: O. Hellmann, Die Archidiakone des Kollegiatstiftes zu Uneseren Lieben Frau, Glogau 1938; Schematyzm archidiecezji wrocławskiej 1979, Wrocław; F. X. Seppel, Real handbuch des Bistums Breslau, Breslau 1929; Encyklopedia Katolicka T. I, hasło Archidiakoniat, Lublin 1985; H. Gerlic, Kapituła głogowska w dobie piastowskiej i jagiellońskiej (1120-1526), Maszynopis pracy doktorskiej w zbiorach TMG, Wrocław 1990.

Herby księstwa głogowskiego

Pierwszym herbem książąt głogowskich i ich księstwa był orzeł dolnośląski. Używał go na swojej pieczęci założyciel linii Piastów głogowskich Konrad oraz jego następcy. Kiedy po śmierci Przemka księstwo zostaje podporządkowane Janowi Luksemburskiemu na tarczę herbową wchodzi nowy element – wspinający się lew w koronie, godło królestwa czeskiego. Te dwa symbole występują razem na pieczęci przywieszanej do aktu konfederacji szlachty weichbildu głogowskiego z 1334 r.. Dnia 22 stycznia 1544 r. król Czech Ferdynand I oficjalnie nadał stanom głogowskim wspomniany herb, przy czym lew w koronie miał być srebrny w czarnym polu, a półorzeł czarny ze srebrnym półksiężycem na piersi, w polu złotym. Herb ten występuje na znanych zabytkach bardzo często. Widać go na XVII-wiecznych mapach księstwa głogowskiego autorstwa Jonasa Scultetusa i na mapach wydanych w XVIII wieku przez zakład kartograficzny Homanna. Zamieszczony jest również w herbarzu J. F. Neumann'a z początku XVIII w., a na budynku tzw. Landhausu (miejsca gdzie odbywały się sejmiki weichbildowe – ziemskie) umieszczony był w centralnej części jego fasady, w pięknym kartuszu.

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

Obok wspomnianego równolegle używany był herb z szachownicą w tarczy. Zapożyczony od książąt brzeskich lub legnickich pojawiła się na pieczęciach głogowskich władców w XIV wieku. Po raz pierwszy na pieczęci majestatycznej z lat 1382-1394, Henryka VII Rumpolda. Później umieszczają go na swojej wspólnej pieczęci z 1413 r. Henryk IX, Henryk X i Wacław. W pracy H. Luchs'a znajduje się rysunek herbu księstwa głogowskiego wykonany na podstawie herbarza z 1577 r.. Przedstawia tarczę z białą-czerwoną szachownicą, na której widać hełm z labrami i klejnotem w postaci szachownicy. Po opanowaniu Śląska przez Prusy wspomniany herb trafia na pieczęcie urzędów państwowych. Jerzy Dymytryszyn)

Literatura: J. Chutkowski, J. Dymytryszyn, Herby Głogowa i księstwa głogowskiego, Głogów 1992; H. Luchs, Schlestsche Landes und Städtewappen, w: Schlesiens Vorzeit, Cz. 4, 1888; Des Souverrainen Herzogthums Schlesien, General als Provinzial Wappen Zeichnung, wyd. J. F. Neumann.

Kina: „Primus-Palast” i „Schauburg”

Na przełomie roku 1926 i 1927 zostały otwarte w Głogowie dwa kina: „Primus-Palast” i „Schauburg”. Pierwsze z nich było dużym kinoteatrem na 800 miejsc siedzących (585 na parterze, 215 na balkonie i w łóżach). Posiadało duży hol z kasą oraz szatnie i garderoby. Na stronie czołowej za ekranem mieściła się scena z pomocniczymi pomieszczeniami i ukryte pomieszczenie dla 15 osobowej orkiestry. Na scenie, w przerwach pomiędzy częścią wstępną a głównym programem, czyli projekcją filmu, często odbywały się występy muzyczne lub artystyczne. Tylne części widowni na całej szerokości nakryta była emporą. Na jej tylnej ścianie mieściły się łóża, a nad nimi pomieszczenie operatora. Kino „Palast” powstało wg projektu głogowskiego architekta Hempla i mieściło się przy König-Friedrich-Platz 4 (obecnie Plac Jana z Głogowa).

Kino „Schauburg” znajdowało się przy Hohenzollernstrasse 8 (obecnie Al. Wolności) i posiadało mniejsze, szczuplejsze i niższe pomieszczenia od „Palastu”. Przyciemnione oświetlenie dawało nastrój intymności. Kolorystyka wnętrza utrzymana była w ciemnej zieleni. Ozdobne abażury lichtarzy ściennych nadawały temu kinu wrażenie salonu. W połowie lat trzydziestych nastąpiła gruntowna jego przebudowa. Powstał kinoteatr o większej powierzchni i bogatszym wystroju. Ściany i siedzenia otrzymały kolor różowy i czerwony ze złożonymi elementami sztukaterii. Wejście z ulicy poszerzono i zaopatrzono w witryny umieszczone po obu stronach.

W obu głogowskich kinach wyświetlano najgłośniejsze filmy tamtych czasów. Oba zostały zniszczone w czasie oblężenia miasta w 1945 roku. (Zbigniew Rybka)

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

Literatura: Das war Glogau – Stadt und Land an der Oder 1913-1945, Hannover 1991.

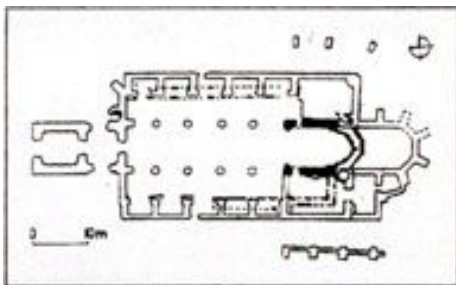
KINO „SCHAUBURG”

Kolegiata (X do XIII wiek)

Kolegiata (łac.) kościół przy którym istnieje kolegium kanoników. Najstarsza świątynia istniała z pewnością już grodzie Mieszka I. Pożar grodu podczas najazdu Fryderyka Barbarossa w 1157 r.

zapewne zniszczył tę drewnianą świątynię. Brak w źródłach informacji o jej konstrukcji. Badania archeologiczne prowadzone przez Tadeusza Kozaczewskiego w latach sześćdziesiątych potwierdziły istnienie resztek kościoła we wnętrzu kolegiaty. Pozostałości te należy wiązać z XII w.. Był to jednonawowy budynek wzniesiony z kamieni polnych i czerwonego łupanego piaskowca.

Bardziej jednoznacznie można określić wielkość i konstrukcję ostatniej budowli romańskiej. Założenie, umownie nazwane „konradowskim”, to orientowana bazylika trójnawowa bez transpedu o całkowitej szerokości zewnętrznej około 21,40 m, wewnętrznej około 18,50 m, dla której wymiaru długości korpusu nie daje się jednoznacznie ustalić. Od południa przylegała do prezbiterium kaplica. Zbliżone do kwadratu (7,52x6,80 m) prezbiterium zamknięte było apsydą założoną na pięciu bokach dziesięciokąta. Zachowane relikty romańskie to w pełnej wysokości ściany boczne dawnego prezbiterium wraz z partią rozczłonkowanych węgarów łuku tęczowego. Relikty te wyróżniają się wątkiem cegły o jasnej barwie, przeciętnie o wymiarach 25x12x8 cm w układzie wendyjskim, starannie wiąza-

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

nej, z profilowaniem spoin. Zdaniem Kozaczewskiego zachodnia klatka schodowa została zbudowana ostatniej ćwierci XIII w.. Wskazuje na to między innymi wiązanie cegieł, ich wielkość i spoiny. Można mniemać, że istniejąca do dziś klatka schodowa jest pozostałością ściany zachodniej świątyni trzynastowiecznej. W końcowej fazie budowy szczodrym fundatorem był Konrad I wraz z małżonką Salomeą. Jednoznacznym dowodem tego były ich posągi umieszczone w chórze kolegiaty. (Jerzy Sadowski)

Literatura: M. Hilgner, *Der Dom zu Glogau, Seine Geschichte und seine Kunstdenkmäler*, Glogau 1912; T. Kozaczewski, *Sparawozdanie z badań architektoniczno-archeologicznych prowadzonych w Głogowie w latach 1963-1966*, w: *Ze studiów nad średniowiecznym Głogowem i Krosnem*, Zielona Góra 1970; T. Zagrodzki, *Wyniki badań kolegiaty w Głogowie*, *Ochrona Zabytków* nr 2(29) z 1955 r..

Kolegiata (XV wiek)

Poważnego przeobrażenia, nieomal nowej budowy kolegiata doświadczyła w XV w.. Na skutek przebudowy w stylu gotyckim otrzymała ona w swoich istotnych częściach kształt, który dotrwał aż do naszych czasów. W 1413 r. położono kamień węgielny pod południową stronę, naprzeciw starej kustosdii. Budowę zakończono w 1466 r. Poświęcenia

prezbiterium i głównego ołtarza dokonał w dniu 26.IV.1459 r. biskup Piotr Nowak. Inwestorem była kapituła kolegiaty. Gzymsy obiegające wokół całej kolegiaty wskazują na to, że mimo długiego okresu budowy, przeobrażenie kościoła zostało wykonane według jednolitych planów.

Za materiał budowlany posłużyły cegły, podobnie jak przy starej budowie, przy skromnym zastosowaniu kamienia ciosowego. Prezbiterium przedłużono prawie o połowę i zamknięto pięcioma bokami ośmioboku. Całkowicie od nowa wy-

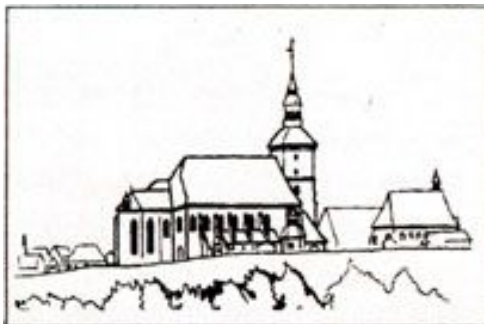
Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

budowano główny korpus, jako kościół halowy z trzema nawami pięcioprzęsłowymi, wspartymi na ośmiokątnych filarach. Główna nawa przykryta była sklepieniem gwiaździstym, boczne – krzyżowymi. Pomiedzy potężne filary przyporowe wbudowano po pięć kaplic z obu stron. Kaplice otrzymały po dwa ostrołukowe okna. Równocześnie w okresie rozbudowy została przy zachodniej ścianie wzniesiona wieża w postaci jaką pokazuje obraz z 1698 r., Masywna kwadratowa budowla wystawała niewiele ponad kalenicę głównej nawy, Była podparta dwoma filarami przyporowymi i przykryta dachem dwuspadowym. Z prawej i lewej strony wieży wzniesiono dwie jednopiętrowe przybudówki przykryte dachem jednospadowym. Południowa przeznaczona była na bibliotekę, północna – na archiwum. (Jerzy Sadowski)

Literatura: J. Blaschke, Geschichte der Stadt Glogau und des Glogauer Landes, Glogau 1913; M. Hilgner, Der Dom zu Glogau, Seine Geschichte und seine Kunstdenkmäler, Glogau 1912; J. i A. Sadowscy, Kolegiata w Głogowie, Głogów 1987.

Kolegiata (XV do XIX wiek)

Tragicznym dla kolegiaty był rok 1488. Podczas wojny między królem Maciejem Korwinem i Janem II została ona spalona. Już jednak 28.IV.1493 r. ponownie zostało poświęcone prezbiterium.

KOLEGIATA W 1698 R.

11 listopada 1549 r. piorun uderzył w wieżę, co spowodowało zawalenie się ściany do wewnątrz głównego korpusu kościoła. Oprócz kaplic zostały organy zrujnowane stare przypisywane Konradowi I. Zachodnie przęsło sklepienia górnej nawy zostało odbudowane i bogato wykończony w latach 1559-51. W 1588 r. na wieży założono półzegar (12 godzinny). W dziesięcioleciu 1590-1600 świątynia otrzymała łuki przyporowe: 4 przy zakrystii, 3 przy małym chórze. Prawdopodobnie na przełomie XVI w. prezbiterium, mały chór i stara zakrystia otrzymały sklepienia renesansowe. W 1667 r. główna nawa i wieża, a w 1677 r. także kaplice strony południowej zostały pokryte miedzią. W 1705 r. dach wieży został rozebrany, mury wieży podciągnięto nieco ponad dach kościoła, zlikwidowano przy tym dwie sygnaturki.

Kaplice kolegiaty otrzymały współczesną postać ze zmienionymi sklepieniami (oprócz kaplicy św. Marii Magdaleny) i zmniejszonymi okrągło-łukowymi oknami w XVIII w. Kaplica św. Krzyża wystawała pierwotnie trzema ścianami na północ. Posiadała własny okrągły dach z kopułą i wieżyczką.

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

Uległa całkowitemu zniszczeniu w wyniku zawalenia się wieży w 1831 r.. W katastrofie uległa również zniszczeniu przybudówki wieży. Kaplica św. Krzyża została odbudowana p. w. Trzech Króli. Obecna wieża została odbudowana w latach 1838-1842 wg projektu Maira, w stylu neogotyckim. Ze względu na słabe podłoże fundamentu, przesunięto ją na zachód. Jednoprzęsłowy przedsionek wejściowy połączył wieżę z kościołem. Według kronik krzyż na wieży pokryty jest złotą blachą wagi kilkunastu kilogramów. (Jerzy Sadowski)

Literatura: M. Hilgner, Der Dom zu Glogau. Seine Geschichte und seine Kunstdenkmäler Glogau 1912; J. Blaschke, Geschichte der Stadt Glogau und des Glogauer Landes, Glogau 1913.

Obiszów – skarb

Badania wykopaliskowe, podczas których odnaleziono skarb monet z X wieku przeprowadzone zostały przez Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie w 1986 r. na osadzie przyrodowej stanowiącej część zespołu osadniczego składającego się ponadto ze znakomicie zachowanego grodziska plemiennego (z IX-X w.). W jego skład wchodzi 38 fragmentów dirhemów arabskich, 3 całe i 24 fragmenty monet zachodnioeuropejskich oraz 16 fragmentów ozdób srebrnych, 23 paciorki szklane i fragment ozdoby z miedzi. Ponadto podczas badań pozyskano liczne ułamki naczyń, żelazną ostrogę, fragment tygielka. Zabytki zostały odnalezione w obrębie budynku mieszkalnego, najprawdopodobniej należącego niegdyś do odlewnika metalurga. W orientalnej części skarbu wyróżniono: 3 ułamki monet pochodzących z czasów dynastii Abbasydów (813-932 r.); 7 fragmentów monet z dynastii Samanidów (892-961 r.); 1 ułamek dirhema z dynastii Buwajhidów (940-950 r.). W skład zachodnioeuropejskiej części skarbu wchodzi: 2 całe monety (obol i denar) wybite na terenie Lotaryngii w Metz i Kolonii za czasów cesarza Ottona I (936-173 r.) i biskupa Teodoryka (964-984 r.); 1 fragment krzyżówki z Saksonii wybitej w Magdeburgu; 2 ułamki monet ze Szwabii, z których jeden był bity w Augsburgu za czasów biskupa Udalryka (929-973 r.); 1 cała oraz 8 fragmentów monet z Bawarii bitych najczęściej w Ratzbonie za czasów księcia Henryka I (948-955 r.), Henryka II oraz w Nabburgu za księcia Ludolfa (953-954 r.); 4 małe fragmenty monet pochodzących z Bawarii lub Szwabii datowanych na X w.; 9 ułomków monet bliżej nieokreślonych. Wśród ozdób srebrnych wydzielono 17 fragmentów różnych przedmiotów: blaszek, paciorka, łańcuszka, kolczyka oraz kawałki splotów z cienkiego drutu.

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

Cechą skarbu z Obiszowa jest to, że poza trzema monetami zachodnioeuropejskimi, wszystkie pozostałe, jak również ozdoby, zachowały się w formie siekańców. Zestaw różnorodnych monet przedstawia obraz pieniądza, jaki kursował w okolicach Głogowa około 970 r.. Dirhemy przedostały się tutaj głównie przez Wielkopolskę. Podobnie było zapewne z monetami lotaryńskimi i saskimi, natomiast wybite w kręgu bawarsko-szwabskim przybyły poprzez teren Czech. (Zenon Hendel)

Literatura: A. Bartczak, H. Pokora, S. Suchodolski, Skarb z Obiszowa w woj. legnickim, Wiadomości Numizmatyczne, R. XXXIV, x. 1-2, s. 9-29.

Przemko

Był najmłodszym synem Henryka III głogowskiego i Mechtyldy brunszwickiej. Jego dokładna data urodzenia nie jest znana, w każdym bądź razie urodził się po 1300 roku. Przy podziale księstwa głogowskiego po śmierci ojca otrzymał najpierw, wraz z braćmi Henrykiem i Janem, Żagań i Poznań, a po śmierci matki miał im przypaść jeszcze Głogów. Około 1321 r. objął samodzielnie rządy w dzielnicy głogowskiej.

Na okres rządów Przemka przypada początek rozdrobnienia księstwa głogowskiego w wyniku podziałów terytorialnych i tendencji odśrodkowych w ziemiach opanowanych przez Henryka III. Jeszcze w 1314 r., po powstaniu rycerzy wielkopolskich i wojnie z Łokietkiem księżęta głogowscy utracili Poznań. Później rozpoczęło się podporządkowywanie ziem śląskich przez Jana Luksemburskiego. Przemko wprawdzie zdołał obronić swoją niezależność, a nawet miał oświadczyć wysłannikom króla czeskiego, „że woli o żebraczym kiju umrzeć wolnym księżęciem jak przyjąć służalstwo u obcego sobie monarchy”, ale wynikało to nie tyle z jego siły co ze słabości nacisku czeskiego.

Na przełomie lat 1323 i 1324 Przemko zawarł związek małżeński z Konstancją, córką Bernarda świdnickiego i wnucz-

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

ką Władysława Łokietka. Pogodził się wówczas z Łokietkiem, a nawet otrzymał od niego utraconą w czasie wojny Wschowę, przy czym sojusz z królem polskim wzmacniał wydatnie jego pozycję w czasie sporu z Czechami.

Przemko zmarł 11 stycznia 1331 r.. Spadkobierców nie pozostawił. Pochowany został w klasztorze cystersów w Lubiążu. Po jego śmierci nastąpił podział Głogowa i księstwa głogowskiego na część królewską (czeską) i książęcą. Janusz Chutkowski)

Literatura: M. Boniecki, Książęta śląscy z domu Piastów, t. I-III, Warszawa 1874-1875; J. Chutkowski, Dzieje Głogowa, t. I, Legnica 1991; Historia Śląska od najdawniejszych czasów do roku 1400, Praca zbiorowa pod redakcją Stanisława Kutrzeby, t. I, Kraków 1933; K. Jasiński, Rodowód Piastów śląskich, t. II, Wrocław 1975.

Schultze Valentin Christian

Valentin Christian Schultze (1748-1831) należał do najznakomitszych architektów wczesnego klasycyzmu na Śląsku. Studiował w Poczdamie, kończąc Królewską Szkołę Architektoniczną, której styl kontynuował w swoich pracach. Był szczególnie związany z takimi artystami jak Gilly i Gontard. Był reprezentantem klasycyzmu pruskiego, który charakteryzował się wiernością idei sztuki prostoty, wielkiego monumentalizmu i prostych brył.

Pełniąc wysokie stanowiska w Zarządzie Architektonicznym na Śląsku, poprzez swoje prace mocno związał się z Głogowem. Zrealizował w Głogowie takie projekty architektoniczne jak: Ewangelicki Kościół Garnizonowy, Szkołę Ewangelicką, dom przy ulicy Jezuickiej 14-15, wartownię przy Bramie Wrocławskiej, dom wdów i oranżerię. Jednak za najbardziej udane dzieło tego architekta uznano budynek teatru. 11.01.1799 r. Schultze przedstawił Zarządowi Miasta projekt i kosztorys budowy do zatwierdzenia. Obejmował on nadbudowanie nowego piętra, budowę nowych ciągów kominowych, podparcie fasady zachodniej szkarpami, a wschodniej potężnym ryzalitem na osi szkarpy. Opracował również na nowo architektonicznie fasadę główną, wschodnią oraz północną. W 1800 roku prace zostały ukończone. Zewnętrzna dekoracja architektoniczna była typu klasycystycznego. Fasada frontowa teatru została rozbita trzema ryzalitami – środkowym i krawężnymi. Ryzalit środkowy, trzyosiowy, silnie akcentowany w bryle budynku, zwieńczony został ślepym tympanonem. Płaszczyznę tego ryzalitu organizowała ogromna nisza sklepiona konchowo, w której wstawiono dwie kolumny toskańskie. Podniebie konchy miało dekorację typu kasetonowego z rozetami. Poniżej belkowania w powierzchni wnęki, powstał szeroki pas fryzu po-

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

staciovego, który wyobrażał sceny alegoryczne. Wszystkie otwory okienne posiadały bogato profilowane gzymsowania nadokienników, dekorowanych girlandami. Fasada frontowa była wielobarwna, opracowana strefami. Cokół w kolorze czerwonym, kondygnacje piętrowe w szarożółtym i brązowym, podniebia niszy – karminowe ze złożonymi rozetami. Budynek Teatru wyraźnie świadczył o tym, że Schultze był zdolnym uczniem Gillego. (Zbigniew Rybka)

Literatura: K. Bimler, Baudirektor Valentin Christian Schultze. Die neuklassische Bauschule in Schlesien, t. I, Breslau 1930; Studium historyczno-architektoniczne teatru w Głogowie, opracował Marian Kutzner, PKZ Wrocław 1959, Maszynopis w Biurze Dok. Zab. W Legnicy.

Tymczasowa Komisja Doradcza

Tymczasowa Komisja Doradcza Zarządu Miasta Głogowa (TKD) powstała 25 października 1945 r. i była jedynym działającym wówczas w tej części Dolnego Śląska organem przedstawicielskim. Utworzona została decyzją burmistrza Władysława Fryszczyzna, który też ustalił jej skład powołując do niej najbardziej aktywnych mieszkańców miasta: Hieronima Kubiaka – budowniczego i kierownika tzw. „oddziału budowlanego”, Franciszka Szatkowskiego - kierownika warsztatów mechanicznych, pracownika tych warsztatów Aleksandra Śmidodę, Leona Drabenta – kierownika wodociągów miejskich, Stefana Heisera – kierownika elektrowni i Józefa Szadaja, który został sekretarzem Komisji. W obradach TKD uczestniczyli również burmistrz Fryszczyn i wiceburmistrz Adam Królak.

TKD odbyła w sumie 8 posiedzeń w dniach 25 października, 1, 7, 14 i 29 grudnia 1945 r. oraz 4, 23 stycznia i 7 marca 1946 r. Omawiano na nich najważniejsze sprawy nurtujące mieszkańców ówczesnego Głogowa, takie jak: przeniesienie Szpitala Miejskiego z koszar do właściwego budynku i remont tego budynku, wiele spraw dotyczących organizacji pracy apteki, powołano Komisję Mieszkaniową, która miała zająć się przydzielaniem poszczególnym rodzinom nadających się do zamieszkania pomieszczeń, sprawami hotelu miejskiego, kursowaniem promu na Odrze i pobieraniem opłat, wydzierżawieniem warsztatów miejskich osobom prywatnym, ustalaniem wysokości opłat za dostarczoną wodę i prąd itp.. Szczególnie miejsce w obradach komisji zajmowała sprawa remontu kaplicy i przygotowania mieszkania dla proboszcza (wszystkie kościoły Starego Miasta były zburzone). W trakcie ostatnich posiedzeń uchwalono apel do mieszkańców o uporządkowanie „placów, domów i śmietników” (zbliżała się wiosna, a w Głogowie nie

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

było jeszcze służb zajmujących się wywożeniem śmieci), zatwierdzono przeniesienie placu targowego i wyrażono zgodę na sprzedaż Zarządowi Miejskiemu w Jarocinie urządzeń zniszczonej gazowni miejskiej.

TKD była jedynie organem doradczym i jej uchwały nie miały mocy wiążącej. W praktyce jednak Zarząd Miejski respektował je i realizował w praktyce. (Janusz Chutkowski)

Literatura: J. Chutkowski, Dzieje Głogowa, t. II, Legnica 1991; A. Magierska, Ziemie zachodnie i północne w 1945 r., Warszawa 1978.

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej

Alfabetyczny wykaz hasel w zeszytcie 1-3

Archidiakonat.	Twierdza Głogów – lata 1740-1814.
Dominikanie.	Tymczasowa Komisja Doradcza.
Elyan Kasper.	Tympanon z kościoła św. Mikołaja.
Figury z Bramy	Żukowice.
Odrzańskiej.	
Gród piastowski.	
Gryphius Andreas.	
Güntherowie.	
Henryk III.	
Herby księstwa	
głogowskiego.	
Jan z Głogowa.	
Kina: "Primus-Palast" i "Schauburg".	
Klaryski.	
Kolegiata (XV w.).	
Kolegiata (XV-XIX w.).	
Kolegiata (X-XIII w.).	
Konrad I.	
Miecz Rady Miejskiej	
Głogowa.	
Mury obronne.	
Obiszów – skarb.	
Przemko.	
Rok 1945 - zniszczenia wojenne.	
Rok 1945 - Zarząd Miejski.	
Schultze Valentin Christian.	
Teatr jezuicki.	
Teatr w Głogowie - dzieje budynku.	
Teatr w Głogowie – życie teatralne do 1945 r.	
Twierdza Głogów - likwidacja.	
Twierdza Głogów – okres austriacki.	

Wykaz autorów:

Antoni Bok
Janusz Chutkowski
Jerzy Dymytryszyn
Zenon Hendel
Zbigniew Rybka
Jerzy Sadowski
ks. Aleksander Walkowiak

Encyklopedia Ziemi Głogowskiej
jest wydawnictwem nieperiodycz-
nym Towarzystwa Miłośników
Głogowa, które powinno dostar-
czyć czytelnikom podstawowych
informacji o historii i dniu dzisiej-
szym naszego regionu.